

બાળકો અને નવયુવાનો માટે

અંક-૧૦

મહોરમ, હિજરી સન ૧૪૩૭
ઓક્ટોબર - ૨૦૧૫

રૂ. 30

PUBLISH 10TH EVERY MONTH, RNI No: GUJGUJ/2015/59960

REGISTERED UNDER POSTAL REGISTRATION No: AHD-C/51/2015-2018 VALID UP TO 31TH DECEMBER 2018

ISSUED BY THE SSPO's AHMEDABAD CITY DIVISION, PERMITTED TO POST AT AHMEDABAD PSO ON 10TH OF EVERY MONTH

PUBLISHED FROM: HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST

865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD - 382 440

બઈસ્મેહી સુબ્હાનહૂ તઆલા

સંપાદકીય

હાદીના આદરણીય વાચકોને સલામ!

નવા વર્ષનો પ્રારંભ થયો અને સાથે મોહરમ અને સફરના મહીનાઓ પણ આવ્યાં. મહોરમ અને સફરના મહીનાઓ આપણી સમક્ષ ઈમામ હુસૈન અ.સ. ની યાદ લઈને આવે છે. ભૂતકાળથી લઈને આજ સુધી જગતે ઈમામ હુસૈન અ.સ. અને આપના વફાદાર સાથીઓના બલિદાનને ભૂંસી નાંખવા શક્ય તેટલાં સઘળાં પ્રયત્ન કર્યાં છે અને તે માટે દરેક પ્રકારના ધમપછાડા કર્યા; ક્યારેક તેમની સામે બીજી વ્યક્તિઓને લાવીને મૂકી દેવામાં આવી, ક્યારેક આ પવિત્ર વ્યક્તિઓને બદનામ કરવા પ્રયત્નો કરવામાં આવ્યાં, ક્યારેક તેમના સ્મૃતિચિન્હો નષ્ટ કરવા પ્રયત્ન કરવામાં આવ્યાં અને ક્યારેક તેમના ચાહવાવાળાઓ અને અનુયાયીઓને ડરાવવા-ધમકાવવામાં આવ્યાં અને આ પ્રયત્નો તો આજે પણ ચાલુ જ છે અને આપણાં દેશમાં પણ આ પ્રકારની પ્રવૃત્તિ ચાલે જ છે.

પરંતુ જે પ્રકાશને ખુદ અલ્લાહે પ્રકાશિત કર્યો હોય તેને કેવી રીતે ઓલવી શકાય! આજે પણ ઈમામ હુસૈન અ.સ., તેમના એહલેબૈત અ.સ. (કુટુંબીજનો) અને તેમના સાથીઓની શહાદત પૂરી શાનો શૌકતથી ઉજવવામાં આવે છે અને યઝીદ અને યઝીદી શક્તિઓને ભયભિત કરી દે છે. અમે આ અંકમાં આ પ્રસંગને જુદી રીતે- જુદા દ્રષ્ટિકોણથી આપની સમક્ષ મૂક્યો છે.

અમારા આ પ્રયાસને સાત વરસ પૂર્ણ થઈ ગયાં છે અને આ સાત વરસોમાં અમે અમારા પક્ષે પૂરો પ્રયત્ન કર્યો છે કે આ સામયિકને ખૂબ સુંદર રીતે આપની સેવામાં મૂકીએ. જો કે આ માર્ગમાં અમને અનેક મુશ્કેલીઓ પણ વેઠવી પડી છે પરંતુ આપ વાચકોના સંપૂર્ણ સાથ અને સહકારે આ મુશ્કેલીઓ દૂર કરવામાં મહત્વનો ભાગ ભજવ્યો છે અને ભવિષ્યમાં પણ આપના સંપૂર્ણ સાથ અને સહકારની આશા રાખીએ છીએ.

અંતમાં અમે અલ્લાહની બારગાહમાં દુઆ ગુજારીએ છીએ કે આ મહોરમ અને સફરના મહીનાઓ શાંતિ અને સલામતી સાથે પસાર થાય અને આપણે શાંતિ અને સલામતી સાથે સાચી રીતે અઝાદારીના કર્તવ્યને નિભાવી શકીએ અને આલે મુહમ્મદ અ.સ. નો બદલો લેનાર હઝરતે ઈમામે ઝમાના અજ. નો ઝહૂર જલ્દીથી થાય અને આપણને પણ એવું સૌભાગ્ય પ્રાપ્ત થાય કે આપણે પણ તેમના સાનિધ્યમાં એહલેબૈત અ.સ. નો બદલો લેવાના કાર્યમાં ભાગીદાર થઈએ એવી આશા રાખીએ છીએ.

વસ્સલામ

ઝેરે સરપરસ્તી હઝરતે હુજ્જત

અરવાહોના ફિદાહ, અજજલલ્લાહો તઆલા ફરજહુશરીફ

મહુમ જનાબ મૌલાના આબીદ હુસૈન રીઝવી
સાહેબની યાદમાં

મુખ્ય તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ રેઝા રિઝવી ગરવી

કાર્યવાહક તંત્રી :

સૈયદ મોહમ્મદ અફ્ઝર

સૈયદ આબીદ હુસૈન એ રિઝવી 7383560072

સહાયકો :

અહમદ રેઝા મુરારહ

તાલીમ રેઝા અજમેરી

એહસાન અલી રિઝવી

અનુવાદક :

સૈયદ મોહમ્મદ ફાઝિલ બુખારી આઈ. એ. એસ (નિવૃત્ત)

શુષોભન :

Web Graphics મોહમ્મદ તાહીર

9898937633 E-mail: smtahir202@gmail.com

ટુરીંગ એજન્ટ :

સૈયદ મીસમ મેહદી રિઝવી 9510344219

“હાદી” માસિકના મેમ્બર બનવા માટે સંપર્ક કરો:

અમદાવાદ: (૧) શબ્બીર ભાઈ નુરાની, ફોન: ૯૩૭૬૧૬૮૩૦૬
(૨) મૌલાના ઝફરુલ હસન, ફોન: ૯૩૨૭૫૩૬૬૩૮
(૩) ઝાકીર ભાઈ મોમીન, ફોન: ૯૩૨૭૦૪૧૩૧૪

ભાવનગર: મુસ્તાકભાઈ વિરાણી, ફોન: ૯૮૨૪૫૩૮૧૧૪

મહુવા: મહેદીરઝા એમ. બંભોરા, ફોન: ૯૮૨૪૩૨૭૨૨૭

કાણોદર: નૌશાદભાઈ, જાફરી ચેનલ, ફોન: ૯૮૮૮૭૭૩૬૧૧

મેતા: મોહસીનભાઈ કદાવાલ, ફોન: ૯૮૮૮૩૬૮૦૮૮

ભરૂચ: મુશ્તાકઅલી પાનવાલા, ફોન: ૯૮૨૪૨૪૩૦૫૧

ઘોળકા: કમરઅલી મોમીન

અંજાર: રફીકભાઈ ખોજા, ફોન: ૯૮૨૫૩૧૮૬૨૧

રૂસ્તમપૂરા: સૈયદ આશીક હુસૈન, ફોન: ૯૮૨૪૧૧૮૩૭૨

રાજૂલા: મૌલાના હસન મહેદી, ફોન: ૯૮૦૪૧૪૬૧૧૦

સેલવાસા: ગુલામ અબ્બાસભાઈ દેવજાણી, ફોન: ૯૮૨૫૮૮૮૮૭૮

સિહોર: હસનઅલી વજીરઅલી વસાયા, ફોન: ૯૮૭૮૮૬૮૮૬૮

કચ્છ: મુશ્તાક હુસૈન અબ્દુલ હુસૈન માસ્ટર, ફોન: ૯૮૨૪૨૧૬૪૭૦

કેડીયાપાડા: રિઝવાન હુસૈન અમીરઅલી રાજાણી, ફોન: ૯૪૨૭૧૭૫૨૩૧

ખાસ નોંધ: સભ્ય તથા એજન્ટ મિત્રોને નમ્ર અરજ છે કે જેનું અગાઉનું લવાજમ બાકી છે તે અને નવા વર્ષનું લવાજમ મોકલી આપવા વિનંતી અથવા તો કાણોદરમાં ચહેલુમના પ્રોગ્રામમાં સંપર્ક કરો.

વિગતો માટે સંપર્ક :

(રહ.)

હૌઝએ ઈલમીયહ ઈમામ ખુમૈની ગોલ્ડન પાર્ક, વટ્પા, અમદાવાદ, ગુજરાત, ભારત

E-mail: hadimasik@yahoo.com Website: www.hadikids.org

PHONE NO: 079-25892786, 94266 78614, 70969 21472, 97247 37865

વાર્ષિક લવાજમ: રૂપિયા ૩૦૦/-

ઈમામ હુસૈન અ.સ. ને માનો

(એમનું અનુકરણ કરો)

મહોર્મમાં દરેક સ્થળે શોક મનાવવાની અને માતમની વ્યવસ્થા થાય છે અને કયામત સુધી આ કાર્ય ચાલતું જ રહેશે.

એહલેબૈત અ.સ. ના અનુયાયીઓ (શીઆઓ) અને એહલે સુન્નત ભાઈઓ પૈકીના પણ મોટા ભાગના ભાઈઓ ઈમામ હુસૈન અ.સ. ના ચાહનારાઓ પયગમ્બરે ઈસ્લામ હઝરત મુહમ્મદ સ.અ.વ. ની ભવિષ્યવાણી અનુસાર આશૂરાની શરૂઆતથી જ ઈમામ હુસૈન અ.સ. ની યાદમાં શોકગ્રસ્ત થઈને સવાબ મેળવવા માટે કાર્યક્રમોનું આયોજન કરે છે.

શું આપણે આ જે કાંઈ કરીએ છીએ તે ઈમામ હુસૈન અ.સ. ના મોભા અને દરજ્જાને અનુરૂપ અને આપણાં માટે પણ આ પુરતું છે?

કોઈ મહાન મરજઅ અને મુજતહિદે અસ્રનું કથન છે કે સને ૬૧ હિજરીના આશૂરાથી લઈને આજ સુધી જે કાંઈ પણ લખવામાં આવ્યું છે, જે કાંઈ વાંચવામાં આવ્યું, જે કાંઈ વર્ણન કરવામાં આવ્યું, ઈમામ હુસૈન અ.સ. ની યાદ મનાવવાના કાજે જે કાંઈ ખર્ચ કરવામાં આવ્યાં, સભીલે હુસૈન અ.સ. માટે જે લુટાવવામાં આવ્યું તે સઘળું ઈમામ હુસૈન અ.સ. ની મહાનતા, આપના વ્યક્તિત્વની સરખામણીમાં કાંઈ નથી. હુસૈન અ.સ. ની સાચી ઓળખ તો શબ્દ મેઅરાજના આ વાક્યોમાં રહેલી છે જે હઝરત રસૂલે ખુદા સ.અ.વ. એ બયાન ફરમાવ્યાં છે આપે ફરમાવ્યું છે કે:

“હું જ્યારે અર્શ પર પહોંચ્યો તો અર્શના પાયા ઉપર આ લખેલું જોયું કે:

“ઈન્નલ હુસૈના મિરબાહુલ હુદા-વ-સફીનતુન્નજાત.”

(અર્થાત: નિશંકપણે હુસૈન માર્ગદર્શનનો દીવો અને નજાત (મોક્ષ) ની હોડી છે.)

હવે આ વાક્યની જેટલી પણ વ્યાખ્યા કરવામાં આવે અને જેટલો પણ અર્થવિસ્તાર કરવામાં આવે તે ઓછો જ છે.

આવશ્યક એ છે કે આ ફરમાન-આ આદર્શને પહેલાં તેના ખરા અર્થમાં સમજવામાં આવે અને તે પછી તેમનું સામિધ્ય પ્રાપ્ત કરવા માટે દૂરથી અથવા નજીકથી ઝિયારત કરવામાં આવે, તેમ છતાં પણ ઈમામ હુસૈન અ.સ. ના બોધ-આપની આજ્ઞાઓ ઉપર અમલ કર્યા વગર તેમના પ્રત્યેના પ્રેમનો કરવામાં આવતો દરેક દાવો નિર્થક જ છે.

એક દ્રષ્ટાંત સાંભળો!

હઝરત ઈમામ હુસૈન અ.સ. પાસે એક પાપી વ્યક્તિ આવ્યો અને કહ્યું: “હે મારા આકા! મારા સૈયદ! હે મારા સરદાર! હું એક પાપી વ્યક્તિ છું અને આ પાપ મારાથી છુટતાં પણ નથી અને હું પણ પાપ કરવાનું છોડવા માંગતો નથી, મને શિખામણ આપો કે હું શું કરું?”

આપ અ.સ. એ ફરમાવ્યું:

પાંચ કાર્ય કરો પછી મરજુમાં આવે તેટલાં પાપ કરજો:

૧. ખુદાએ આપેલ આજુવિકા અને અન્ન ખાવાનું છોડી દો પછી જેટલાં ચાહો તેટલાં પાપ કરજો.

૨. ખુદાના શાસન (ખુદાનું શાસન ચાલે છે તે પ્રદેશ) માંથી બહાર ચાલ્યાં જાવ પછી મનમાં આવે તેટલાં પાપ કરજો.

૩. પાપ કરવા માટે કોઈ એવું સ્થળ શોધી લો કે જ્યાં તે (ખુદા) જોઈ ન શકે પછી મન ફાવે તેટલાં પાપ કરજો.

૪. મૌતનો ફરિશ્તો (મલેકુલ મૌત) જ્યારે તમારા પ્રાણ લેવા આવે ત્યારે તેને પોતાની પાસેથી ભગાવી દો પછી મરજી મુજબ પાપ કર્યા કરજો.

૫. જ્યારે નર્ક (જહન્નમ)નો સંરક્ષક (દારોગો) તમને નર્ક (જહન્નમ)માં લઈ જવા લાગે તો તેને પોતાની પાસેથી તગેડી મુકો પછી મન મૂકીને પાપ કરતાં રહો.

આદરણીય વાંચકો! આપણે આત્મનિરક્ષણ કરીએ કે પાપ કરતી વખતે આપણે ઈમામ હુસૈન અ.સ. ની આ આજ્ઞા અને બોધનું પાલન કરીએ છીએ, કેટલું પાલન કરી શકીએ છીએ? કે પછી વાણી વિલાસથી જ આપની સાથે પ્રેમનો દાવો કરીએ છીએ?

ગુનાહાને કબીરા (મોટા અને ભારે ગુનાહો)ની એક લાંબી યાદી છે. આપણે કેટલાંક દેખીતાં ખોટા કાર્યો-ખુના મરકી- અત્યાચાર- વ્યભિચાર- શરાબ પાનને જ પાપ ગણીએ છીએ પરંતુ અનેક નાના મોટા પાપોને તો પાપ તરીકે ગણકારતાં પણ નથી અને તેવા પાપો પ્રત્યે આંખ આડા કાન કરીને ચલાવી લઈએ છીએ.

આપણાં હોય કે પારકાં સૌના માટે આ એક વૈચારિક મુદ્દો અને વિચારવાની ક્ષણ છે. કેટલાંક વિધર્મીઓ પણ કેટલાંક અંશે હુસૈન અ.સ. ને સમજે છે, જાણે છે, તેમનામાં શ્રદ્ધા રાખે છે, તેમને સ્વીકારે છે પરંતુ તેમને માનતાં નથી (તેમના આદર્શ અને બોધને અનુસરતાં નથી) અલ્લાહ-અલ્લાહ કરવાવાળાઓ પણ પોતાની રીતે ઈમામ હુસૈન અ.સ. ને રસૂલ સ.અ.વ. ના દોહિત્ર (નવાસએ રસૂલ સ.અ.વ.) કહે છે અને સ્વીકારે છે પરંતુ હુસૈનને માનતાં નથી.

આ માટે આપણે પોતે મનોમંથન કરવું જોઈએ કે સમગ્ર જગતમાં આ જે ખુનામરકી ફેલાએલી છે, અત્યાચાર અને આતંકવાદ ફેલાએલાં છે તે શું સવાબ છે કે પાપ?

અલી-અલી અને હુસૈન-હુસૈન કહેનારા એવો દાવો કરે છે કે અમારા કરતાં વધારે બીજો કોઈ હુસૈનને નથી માનતો! પરંતુ શું આ સત્ય છે?? નમાઝ-રોજા તજી દેનાર- ખુદાના ગુનાહ કરનાર હુસૈનને માનવાવાળો કેવી રીતે હોઈ શકે? ખુમ્સ અને ઝકાત અદા ન કરનાર-હકદારો-દરિદ્રો અને ભિક્ષુકોના હકને પચાવી પાડીને શું તે એવો દાવો કરી શકે કે તે હુસૈનને ચાહવાવાળો છે? બહાનાબાજી કરીને હજને આવતા વરસે અને છેવટે ક્યારેય કરી લઈશું એવું વિચારનાર ગુનાહે કબીરા કરે છે કે નહીં? બહેનો અને દીકરીનો હક ખાઈ જનાર હુસૈન અ.સ. ને ચાહવાવાળો હોઈ શકે ખરો? જાહેર જનતા સંબંધિત જે ગુના છે તે દા.ત. પીઠ પાછળ કોઈના વિશે ભૂડું બોલનાર-ચાડી ચુઘલી કરનાર- ખોટા આરોપ મુકનાર- ઈર્ષા- ગર્વ- ઘમંડ અને એવા તો અસંખ્ય સામાજિક પાપો આચરનારાઓ શું પોતાને હુસૈની કહેવડાવી શકે? ધાર્મિક વિદ્વાનો (ઉલમાઅ) અને મરાજેઅનું અપમાન કરનાર ઈમામ હુસૈનને માનનાર કહેવાય ખરો! આવા તો કેટલાં પાપ છે અને આપણે તે પ્રત્યે કેટલાં બેદરકાર છીએ અને પોતાની મેળે જ પોતાને ઘણું બધું સમજી રહ્યાં છીએ અને આપણે એવી બાબતો પ્રત્યે સંવેદનશીલ પણ નથી.

આવો! આપણે એક વખત એકાંતમાં બેસીએ!! ઈમામ હુસૈન અ.સ. સાથે આત્મીય અને આધ્યાત્મિક સંવાદ કેળવીએ અને આપના આ બોધદાયક વાક્યોને પોતાની જીવન શૈલી સાથે વણી લઈએ એને આપણી કાર્યશૈલી બનાવી લઈએ તો મોટા ભાગના ગુનાહોથી બચી જઈશું. ઈમામ હુસૈન અ.સ. નો સાચો ચાહનારો અને અનુયાયી તો આવો જ હોય!!!

ખુદાયા! મારા મોલા! મારો હાથ ઝાલી લે! અમારી મદદ ફરમાવ- હે પાલનહાર! તારી કૃપા દ્રષ્ટિનો ચાચક- હવે અમે ગુનાહોને તજી રહ્યાં છીએ. અમારી મદદ કર! તોબા કરવાની લાગણી અમારા મનમાં પેદા કર અને તે પ્રમાણે અમલ કરવામાં અને તેના ઉપર કાયમ રહેવામાં અમારી સહાયતા ફરમાવ!!!

મુશ્કેલીઓ દૂર થાય તે માટેની દુઆઓ

(ક્રમશઃ ચાલનાર લેખમાળા)

અગ્યારમી દુઆ
સવાર સાંજ પઢવાની દુઆ

ઈમામ જઅફરે સાદિક અ.સ. થી રિવાયત છે કે:

દરેક મુસલમાન માટે એ જરૂરી છે કે સુર્યોદય અને

સુર્યાસ્તથી પહેલાં દસ વખત આ દુઆ પઢે:

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ
يُحْيِي وَيُمِيتُ وَيُمِيتُ وَيُحْيِي، وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ
بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ۔

وَلَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْمَلِكُ الْقَيُّومُ لَا يَأْخُذُ بِشَيْءٍ

“લા ઈલાહા ઈલલ્લાહો વહદહૂ લા-શરીફલહૂ, લહુલ મુલ્કો-વ-લહુલ-હમ્દો, ચોહી-વ-ચુમીતો- ચુમીતો-વ-ચોહી, વ-હોવા હય્યો લા-ચમૂતો ભેચદેહિલ ખૈર-વ-હોવા અલા કુલ્લે શૈધન કદીર.”

અર્થાત: અલ્લાહ સિવાય બીજો કોઈ ઈબાદતને લાયક નથી, તે એક અને એકમાત્ર છે, તેનો (કાર્યો-શક્તિમાં) કોઈ સમોવડિયો કે સાથીદાર નથી. શાસન તો તેને જ હાજે છે. (તેના માટે જ છે- તે અને તે એકમાત્ર જ શાસન કરી શકે છે.) અને પ્રશંસાને પાત્ર પણ તે અને તે એકમાત્ર જ છે. તે જ જીવન આપે છે અને તેજ મારે છે અને (પછી) તેજ જીવિત (પણ) કરે છે. તે એવો (અનંત કાળ સુધી) જીવિત છે કે જેને મૃત્યુ છે જ નહીં. સઘળી ભલાઈ તેની જ પાસે છે. (તેના જ કબ્જામાં છે) અને તે જ દરેક વસ્તુ ઉપર વર્ચસ્વ ધરાવે છે.

ખાદ્ય પદાર્થ અને તેના ગુણધર્મ

મધ

અલ્લાહ તઆલાએ મધમાં અનેક રોગોમાંથી સાજા થવાના ગુણ મૂક્યાં છે. મધના મહત્વનું વર્ણન કુરઆન અને હદીસોમાં પણ છે. કુરઆન મજીદમાં તો સ્પષ્ટ શબ્દોમાં “મધમાં મનુષ્યના અનેક રોગોમાંથી સાજા થવાના ગુણ મૂકવામાં આવ્યાં છે.” તેવો ઉલ્લેખ છે. હદીસોમાં પણ ઓછામાં ઓછા સિત્તેર રોગોની દવા મધમાં છે તેવો ઉલ્લેખ છે.

આધુનિક યુગનું વિજ્ઞાન હજારો વરસ પછી આ બાબતને સાબિત કરે છે. તાજેતરમાં એમ્સટર્ડમના એક મેડીકલ સેન્ટરે માનવીના શરીર ઉપર મધના લાભદાયક ગુણો વિશે કરવામાં આવેલ એક સંશોધનથી એ હકીકત સાબિત થઈ છે કે મધ શરીરમાંના વિષાણુઓને નષ્ટ કરી દેવાનો ગુણ ધરાવે છે.

તજજોનું મંતવ્ય છે કે મધમાખીઓ એક એવું પ્રોટીન ઉત્પન્ન કરે છે જે માનવ શરીરને નિરોગી બનાવવામાં અત્યંત લાભદાયક છે.

“ડિફેન્સન” નામનું આ પ્રોટીન કુદરતી રીતે શુદ્ધ મધમાં હોય છે. જે ત્વચાના રોગો અને અન્ય અનેક રોગોના ચેપ સહિત અસંખ્ય રોગોની પ્રતિકારક શક્તિ માનવ શરીરને આપે છે.

મધના ફાયદા:

શરીરના હાનીકારક તત્વોને શરીરમાંથી બહાર કાઢે છે અને ઝેરની અસર સામે રક્ષણ આપે છે.

મધ મુત્રપિંડ અને મુત્રાશયની પથરીને તોડીને બહાર કાઢે છે.

અલ્પ રક્તતા-લકવા અને છાતીના રોગોમાં મધનો ઉપયોગ લાભદાયક છે.

મધ યકૃતને સક્રિય કરે છે.

સ્ત્રી રોગોમાં મધ સર્વશ્રેષ્ઠ દવા છે.

મધને સરકા સાથે ભેળવીને (એકરસ કરીને) દાંત ઉપર લગાડવામાં આવે તો પેઢાના સોજાને દૂર કરવા ઉપરાંત દાંતને ચમકદાર પણ બનાવે છે.

મધને ગુલાબજળમાં ભેળવીને લગાડવાથી જું મરી જાય છે.

દમના રોગીઓ માટે શ્વાસનળીઓના અવરોધ દૂર કરવા અને સળેખમને કાઢવા માટે ગરમ પાણી સાથે મધથી વધુ સારી બીજી કોઈ દવા નથી.

ગળાના સોજા અને બળતરામાં ગરમ પાણીમાં મધ ભેળવીને કોગળા કરવા લાભદાયક હોય છે.

સવારે નરણાં કોઠે અને બપોર પછી (ત્રીજા પહોરે- બપોર પછી- સાંજ પહેલાં) ગરમ પાણીમાં મધ ભેળવીને પીવું શક્તિદાયક છે અને શ્વાસનળીના સોજાને પણ ઘટાડે છે.

ઈમામ અલી અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે:

“મધમાં દરેક રોગ માટે રોગનિવારણનો ગુણ છે અને તે ખાવાથી કોઈ નુકશાન થતું નથી. તે સળેખમને દૂર કરે છે અને હૃદયને સ્ફૂર્તિ આપે છે.”
(મકારેમુલ-અખ્લાક, પા ૧૬૬)

દુન્યા અને આખેરતના ફાયદા (ભલાઈ)

(ક્રમશઃ ચાલનાર લેખમાળા)

ઈમામ અલી અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

તમો પોતે પણ બીજાઓ સાથે સારો વર્તાવ કરો જેથી તમારી સાથે પણ સારો વર્તાવ કરવામાં આવે. તમો પોતે બીજા ઉપર દયા-કૃપા કરો જેથી તમારા ઉપર પણ દયા-કૃપા કરવામાં આવે. તમો (બીજાઓને) સારા કહો જેથી તમને પણ સારા કહેવામાં આવે.

તમો અન્યોની યાડી યુધલીથી દૂર રહો કેમકે તે (બીજાઓની યાડી યુધલી કરવી તે) જહન્નમના કૂતરાઓનો ખોરાક છે. યાડી યુધલી કરનારને કોઈ હલાલનો જાણ્યો (હલાલખાદા) સમજે તો જાણી લો કે તે ખોટું (જુઠું) સમજ્યો છે.

ચાડી યુધલી કરનાર વ્યક્તિ બીજાઓનું માંસ ખાય છે અને જે તેવી વ્યક્તિને હલાલનો જાયો (હલાલખાદો) સમજે છે તે જુઠો છે; કારણ કે ચાડી-યુધલી કરનાર મારો-મારી ઔલાદમાં જે ઇમામો છે તેમનો શત્રુ છે અને આવી વ્યક્તિને હલાલનો જાયો સમજનાર જુઠો છે અને વ્યભિચારને પસંદ કરનાર વ્યક્તિ છે. એ વ્યક્તિ પણ જુઠો છે જે ચાડી યુધલી કરનાર વ્યક્તિને ખુદાની માઅરેફત રાખનાર સમજે છે કેમકે તે (ચાડી યુધલી કરનાર) તો સવાર સાંજ ખુદાની આજ્ઞાઓની અવજ્ઞા (નાફરમાની) કરવાની બહાદુરી દેખાડતો હોય છે.

(ઇમામ અલી અ.સ. એ આ ફરમાનમાં ચાડી યુધલી કરનાર વ્યક્તિ અને તેવી વ્યક્તિને સારો કહેનારને વ્યભિચાર પસંદ કરનાર વ્યક્તિઓ કહ્યાં છે અને આ ફરમાન ઉપરથી ચાડી-યુધલી કરવામાં કેટલો મોટો દૂર્ગુણ છે તેનો આસાનીથી અંદાજો લગાવી શકાય તેમ છે.)

પછી ઇમામ અલી અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

સગા વહાલાઓ સાથે સારો વ્યવહાર-વર્તાવ રાખો જેથી કરીને આયુષ્ય વધે. સદ્ચારિત્રવાન બનો જેથી (ક્યામતના દિવસે) તમારો હિસાબ સરળતાથી લેવામાં આવે. તમે ઇચ્છતાં હોવ કે ક્યામતના દિવસે સુરક્ષિત રહો તો અત્યાચારીઓના સહાયક (સુધ્ધાં) ન બનો. જે કોઈ પણ અમને ચાહે છે તે ક્યામતના દિવસે અમારી સાથે હશે કેમકે જો કોઈ પત્થરને પણ પ્રિય રાખતો હોય તો તે ક્યામતના દિવસે પત્થરની સાથે હશે.

સાવચેત રહેજો! ક્યાંક એવું ન બને કે તમો લોકોની સામે તો પોતાને સારો દેખાડવા પ્રયત્ન કરો અને ખુદાની આજ્ઞાઓની તો અવજ્ઞા (નાફરમાની) જ કરતાં હોવ; આ રીતે તો (ક્યામતમાં ખુદાની સાથે) મુલાકાતના દિવસે તમને અપમાનિત થવું પડશે. મેં જે શિખામણો આપી છે તેને ગાંઠે બાંધી લો જેથી આખેરતમાં અંજામ સારો આવે.

જનાબો લુકમાનાની શિખામણો

(ક્રમશઃ ચાલનાર લેખમાળા)

મનની ઈચ્છાઓ

હે મારા વત્સ! પોતાના મનને અનુચિત લાલસાઓથી દૂર રાખો (મનની લાલસાઓને કાબૂમાં રાખો) કેમકે જો તેમ નહીં કરો તો (એટલે કે મનની લાલસાઓને કાબૂમાં નહીં રાખો તો ગુનાહ કરવા લાગશો અને પરિણામે) જન્મતામાં જશો તો નહીં પણ તેને જોઈ પણ નહીં શકો.

(ખિલાફ અનવાર, ભાગ ૧૩, પાન નં ૪૨૯, હદીસ ૨૩)

સલાહ-સૂચન

હે મારા પુત્ર! વડીલો પાસેથી સલાહ-સૂચનો મેળવતાં રહો અને પોતાનાથી નાની વયવાળાઓ પાસેથી પણ સલાહ-સૂચન મેળવતાં રહો.

(ખિલાફ અનવાર, ભાગ ૧૩, પાન નં ૪૨૮, હદીસ ૨૩)

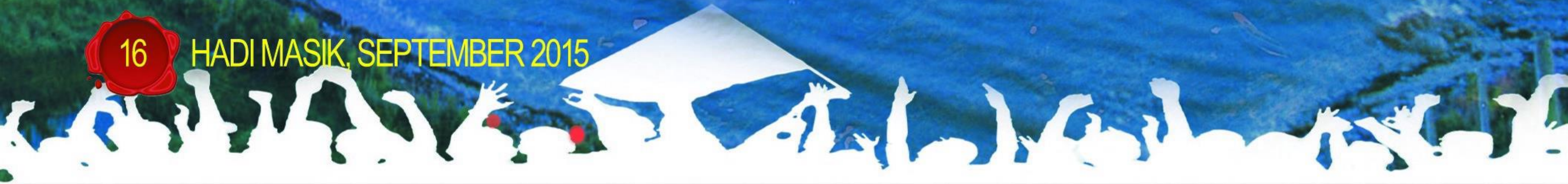

હઝરત નૂહ અ.સ. અને મહાન પ્રલય (હપ્તો પાંચમો)

નૂહ અ.સ. નો એક પુત્ર દુરાચારીઓ સાથે રહ્યો:

કુરઆનમાં હઝરત નૂહ અ.સ. ની અધર્મ આચરનારી (બેઈમાન) પત્ની અને તેમના પુત્ર “કનઆન” વિશે અંગૂલી નિર્દેશ છે કે તેઓ સત્યના માર્ગથી વિચલિત થઈ ગયાં હતાં અને ગુનાહ આચરનારાઓનો સાથ આપવાને કારણે હઝરત નૂહ અ.સ. સાથેનો સંબંધ વિચ્છેદ કરી નાંખ્યો હતો. તેથી તેઓ “મુક્તિના વહાણ” (કશ્તીએ નજાત) પર સવાર થવાનો અધિકાર ધરાવતાં નહોતાં કેમકે તેમાં સવાર થવા માટેની પ્રથમ શરત જ “ઈમાન” હતી.

તેવી જ રીતે કુરઆનમાં એ બાબતે પણ ઈશારો કરવામાં આવ્યો છે કે હઝરત નૂહ અ.સ. એ વરસો સુધી પોતાના દીન અને કાયદા-કાનૂનો (એટલે કે અલ્લાહની આજ્ઞાઓ) ના પ્રચાર પ્રસાર માટે

તનતોડ અને સતત પ્રયાસ કર્યો હતો તેમ છતાંયે ખૂબ જ નજીવી સંખ્યામાં લોકો ઈમાન લાવ્યાં હતાં અને કેટલીક રિવાયતોમાં તો આ સંખ્યા ફક્ત ૮૦ વ્યક્તિઓની જ જણાવવામાં આવી છે અને કેટલાંકે તો આ સંખ્યા એના કરતાં પણ ઓછી હોવાનું જણાવ્યું છે. એનાથી એ ફલિત થાય છે કે આ મહાન પયગમ્બરે કેટલી દ્રઢતા અને એકાગ્રતાથી આ કાર્ય કર્યું છે!

હઝરત નૂહ અ.સ. ના દીનના પ્રચાર-પ્રસારના સમગ્ર સમયગાળાના હિસાબે જોઈએ તો આ ઈમાન લાવનારી વ્યક્તિઓ પૈકી દરેકની પાછળ સરેરાશ દસ વરસ તકલીફ વેઠી હતી. આટલી બધી તકલીફ તો લોકો ખુદ પોતાના બાળકોની હિદાયત અને મુક્તિ માટે પણ નથી ઉપાડતાં!

અબ્લાહનું નામ લઈને વહાણમાં બેસી જાઓ:

છેવટે હઝરત નૂહ અ.સ. એ પોતાનાથી સંબંધિત ઈમાન ધરાવનાર વ્યક્તિઓ અને પોતાના સાથીઓને એકત્ર કર્યા અને મહાન પ્રલય અને સર્વનાશ કરનારા ખુદાના અઝાબોની ઘડી આવી પહોંચી હતી તેથી તેમને આજ્ઞા આપી કે: “ખુદાના નામથી (ખુદાનું નામ લઈને) આ વહાણમાં બેસી જાવ અને વહાણ ચાલતું હોય ત્યારે અને રોકાય ત્યારે (પણ) ખુદાના નામનું રટણ કરતાં રહો અને તેનું સ્મરણ કરતાં રહો, નિઃસંશય મારો પરવરદિગાર મોટો ક્ષમાવાન (અને) દયાળુ છે.” (સૂરએ હૂદ, આ ૪૧)

અને છેવટે એ અંતિમ ઘડી પણ આવી પહોંચી કે જ્યારે તે અવજાકારી કૌમ માટે અઝાબ અને સજાની આજ્ઞા ફરમાવવામાં આવી, કાળા ડિબાંગ વાદળો કે જે અંધારી રાત્રી જેવા હતાં તે સમગ્ર આકાશમાં છવાઈ ગયાં અને એક-બીજા ઉપર, એકની ઉપર બીજો પડે તે રીતે એવી રીતે ઘેરાઈ આવ્યાં કે જે રીતે કદીયે ઘેરાઈ આવ્યાં નહોતાં. વાતાવરણ વાદળોની ગર્જનાથી અને અત્યંત તેજસ્વી વિજળીઓના કડાકાઓથી ધ્રુજી ઉઠ્યું. આકાશી વાતાવરણ જાણે એક અત્યંત ભયાનક ઘટનાની છડી પોકારતું હતું. તે પછી તરત જ મૂશળધાર તોફાની વરસાદની શરૂઆત થઈ ગઈ, જે ક્ષણે ક્ષણે વધારે ને વધારે તોફાની થતો ગયો; એવું લાગતું હતું કે આકાશના તમામ દ્વારો ખોલી મુકવામાં આવ્યાં હતાં અને એક પ્રચંડ સમુદ્રનું પાણી તેમાંથી નીચે પડવા માંડ્યું હતું.

તેવી જ રીતે પૃથ્વીની અંદરના પાણીની સપાટી પણ એટલી ઉપર આવી ગઈ કે ચારે કોર પાણીના મોટા મોટા ઝરણાં ફૂટી નીકળ્યાં, આમ આકાશનું અને પૃથ્વીના પેટાળમાંથી નીકળતું પાણી એક થઈ ગયું અને પૃથ્વી, પર્વતો, મેદાનો, ઘાટીઓ દરેક જગ્યાએ પાણી-પાણી જ દેખાવા લાગ્યું અને જોતજોતામાં તો પૃથ્વીની સપાટી એક અત્યંત વિશાળ સમુદ્રમાં ફેરવાઈ ગઈ, જમીનનું તો નામ-નિશાન પણ રહ્યું નહીં, અત્યંત વેગીલી ગતિથી પવન ફૂંકાવા લાગ્યો અને સમુદ્રના પાણીમાં પર્વત સમાન મોજાઓ ઉછળવા લાગ્યાં; આ પરિસ્થિતિમાં પણ હઝરત નૂહ અ.સ. નું વહાણ એ વિશાળ મોજાઓને ચીરતાં આગળ વધવા લાગ્યું.

હમરત નૂહ અ.સ. ના પુત્રનો કરૂણ અંત:

જનાબ નૂહ અ.સ. નો પુત્ર પોતાના પિતાથી જુદા થઈને એક બાજુએ ઉભો હતો. નૂહ અ.સ. એ પોતાના પુત્રને જોઈને બૂમ પાડી:

“હે મારા પુત્ર! અમારી સાથે આવી જા! અને અધર્મીઓ (કાફરો)નો સાથ છોડી દે!! નહીં તો માર્યો જઈશ!”

આદરણીય પયગમ્બર હમરત નૂહ અ.સ. એક પિતાની હેસિયતથી જ નહીં પરંતુ એક આશાવાદી, ન થાકનારા, વડીલ તરીકે પણ છેવટની ઘડી સુધી પોતાના કર્તવ્યનું પાલન કરતાં રહ્યાં અને તેમને આશા હોઈ શકે કે તેમની વાત કદાચ આ પાષાણહૃદયી પુત્રના હૃદય સોંસરવી ઉતરી જાય, પરંતુ તેના ભૂંડા સાથીઓની વાતો હૃદયમાં ઘર કરી ગઈ હતી. તેથી તેના પિતાની શિખામણ અર્થહીન રહી, તે ઉદંડ અને અવિચારી હતો, તે એવું વિચારતો હતો કે ખુદાના ક્રોધનો સામનો કરી શકાય છે; તેથી તેણે બૂમ પાડીને કહ્યું:

“મારા માટે આવી લાગણી દર્શાવવાની જરૂર નથી, હું તો એવા પર્વત ઉપર ચાલ્યો જઈશ કે જ્યાં આ પ્રલય પહોંચી જ ન શકે.”

તેમ છતાં પણ નૂહ અ.સ. નિરાશ થયાં નહીં અને બીજી વખત શિખામણ આપી કે જેથી કરીને તે અવિચારી યુવાન ઘમંડ અને ઉદ્વેગના ત્યાગ કરે અને સત્યનો માર્ગ ગ્રહણ કરી લે; તેથી તેમણે કહ્યું:

“હે પુત્ર! આજે ખુદાની દયા-કૃપા સિવાય બીજી કોઈ વસ્તુ રક્ષણ આપી શકે તેમ નથી. સુરક્ષા અને મુક્તિ (પ્રલયમાં- ખુદાના અઝાબમાંથી મુક્તિ) ફક્ત એ વ્યક્તિ માટે જ છે કે ખુદાની દયા-કૃપા જેની સાથે હોય. પર્વતો તો તુચ્છ વસ્તુઓ છે. અરે! આ સમગ્ર

પૃથ્વી તુચ્છ વસ્તુ છે, આ સૂર્ય અને સમગ્ર સૂર્યમંડળ પોતાની આંખો આંજી દેનારી મહાનતા છતાંય ખુદાની અનંત શક્તિની તુલનામાં એક તુચ્છ રજકણથી વિશેષ કંઈ નથી. આ દરમ્યાન એક મોજું આવ્યું, આગળ વધ્યું અને નૂહ અ.સ. ના પુત્રને એક તણખલાની જેમ ખેંચી ગયું અને એક ક્ષણ માત્રમાં તેને હતો-ન-હતો કરી દીધો અને પિતા અને પુત્રની વચ્ચે વિયોગ નાંખી દીધો અને તેને “ડૂબી જનારાઓ” માં સામેલ કરી દીધો.

જ્યારે હઝરત નૂહ અ.સ. એ પોતાના પુત્રને મોજાઓ વચ્ચે ઘેરાએલો જોયો તો પિતાનો પ્રેમ ઉભરાઈ આવ્યો, તેમને પોતાના કુટુંબીજનો માટેનો ખુદાનો વાયદો યાદ આવ્યો અને તેમણે પોતાના પરવરદિગારને અરજ ગુજારી કે:

“હે મારા પરવરદિગાર! મારો પુત્ર મારી એહલ (ઔલાદ) અને મારા કુટુંબમાંથી છે અને તે વાયદો કર્યો છે કે મારા કુટુંબને આ પ્રલય અને તેમાં નાશ થવાથી સુરક્ષિત રાખીશ અને તારો વાયદો સાચો છે અને તું સૌથી શ્રેષ્ઠ નિર્ણય કરનાર છે.” (સૂરએ હૂદ, આ ૪૫)

આ વાયદો એ બાબત પ્રત્યે ઈશારો છે કે જે સૂરએ હૂદમાં છે કે જ્યાં ફરમાવવામાં આવ્યું છે કે: “અમે (અલ્લાહે) નૂહ અ.સ. ને આજ્ઞા કરી કે દરેક જાતના પ્રાણીઓમાંથી એક-એક જોડું (નર અને માદા પ્રાણીનું જોડું) આ વહાણમાં લઈ લો અને પોતાના સઘળા બાલ-બચ્ચાઓને પણ વહાણમાં લઈ લો; તે વ્યક્તિ સિવાય કે જેના નષ્ટ થવાની બાબતે અમારો હુકમ થઈ ચુક્યો છે.” (સૂરએ હૂદ, આ ૪૦)

હઝરત નૂહ અ.સ. એ વિચાર્યું કે: “જેના નષ્ટ થવાની બાબતે આજ્ઞા થઈ ચુકી છે” તેનો અર્થ તેમની અધર્મી (બેઈમાન) અને

અન્યને ખુદાની સાથે “શરીક” કરનારી (મુશરિક) પત્ની જ છે અને આ આજ્ઞા તેમના પુત્ર કનઆન માટેની નથી તેથી તેમણે બારગાહે ઈલાહીમાં આ યાચના કરી પરંતુ તરત જ જવાબ આપવામાં આવ્યો (અને ધ્રુજવી દેનાર અને એક મહત્વનો સત્ય સ્પષ્ટ કરી દેનારો જવાબ) કે: “હે નૂહ! તે, તારી એહલ અને કુટુંબ (તારા પુત્ર થવાને લાયક) નથી જ, બેશક તેના કૃત્યો સારાં ન હતાં અને તેના તારી સાથેના પૈચારિક અને ધાર્મિક સંબંધ વિચ્છેદ થઈ જવાને કારણે તેના તારી સાથેના કૌટુંબિક સંબંધનો કોઈ અર્થ રહ્યો નથી. આ પરિસ્થિતિમાં તું જે વસ્તુ જાણતો નથી તે બાબતે મારી સમક્ષ યાચના કરીશ નહીં, હું તને ટકોર કરૂં છું (નસીહત કરૂં છું કે) ક્યાંક તું જાહિલોમાંથી ન થઈ જાય.” (સૂરએ હૂદ, આ ૪૬)

હઝરત નૂહ અ.સ. સમજી ગયાં કે ખુદાની બારગાહમાં આવી યાચના પણ યોગ્ય નહોતી અને પોતાના પુત્રની મુક્તિને “કુટુંબની મુક્તિ” બાબતના ખુદાના વાચદાના ભાગરૂપે સમજવી જોઈતી નહોતી તેથી તેમણે ખુદાની બારગાહમાં અરજ ગુજારી કે: “હે મારા પરવરદિગાર! નિઃસંશય હું તારી પાસેથી એ વાતનું રક્ષણ (પનાહ) માંગું છું કે તારી પાસે એ બાબતે યાચના ન કરૂં કે જે (જેનો ખરો અર્થ) હું જાણતો ન હોઉં અને જો તું મને માફ નહીં કરે અને મારા ઉપર દયા નહીં કરે તો હું હાની ભોગવનારાઓમાંનો થઈ જઈશ.” (સૂરએ હૂદ, આ ૪૭)

આપણાં તબી સ.અ.વ. તા સદ્યારિત્રતા દષ્ટાંતો

(ક્રમશઃ ચાલનાર લેખમાળા)

★ ભોજન કરવા બેસતી વખતનો શિષ્ટાચાર:

આપ સ.અ.વ. જ્યારે પણ અન્ય લોકો સાથે ભોજન કરવા બેસતાં હતાં ત્યારે ભોજનની શરૂઆત સૌથી પહેલાં આપ સ.અ.વ. પોતે કરતાં હતાં અને સૌથી છેલ્લે સુધી ભોજન કરતાં હતાં અને પોતાની સામે જે ભોજન સામગ્રી હોય તેને જ લેતાં હતાં. ફક્ત ખજૂર (રતબ) અને ખારેક (તમર) લેવામાં બીજી બાજુએ પોતાનો મુબારક હાથ લંબાવતાં હતાં.

★ પાણી ત્રણ ઘુંટડા (શ્વાસ)માં પીતાં હતાં:

પાણીને સીધું ગળાની નીચે ઉતારી દેતાં નહોતાં પણ ચુસતાં હોય તે રીતે પીતાં હતાં. ફક્ત જમણાં હાથે ખાતાં-પીતાં અને કોઈ વસ્તુ લેતાં દેતાં હતાં. બીજા બધા કામો ડાબા હાથે કરતાં હતાં. વસ્ત્રો બદલવા-વાળ ઓળવા એવા અન્ય કામો પણ જમણાં હાથે કરવાનું જ પસંદ કરતાં હતાં.

★ લોકોને બોલાવવા:

આપ હમરત સ.અ.વ. જ્યારે કોઈને બોલાવતાં તો ત્રણ વખત બોલાવતાં હતાં. એકની એક વાત વારંવાર કરતાં નહોતાં. જ્યારે કોઈને ઘરે જતાં તો (પ્રવેશ માટે) ત્રણ વખત પરવાનગી માંગતાં હતાં. આપ સ.અ.વ. એવી સ્પષ્ટ ભાષામાં વાત કરતાં કે સાંભળનારો સમજી જાય. વાર્તાલાપ કરતી વખતે આપના સફેદ દાંત ચમકતાં હતાં, આગળના દાંતો સુંદર રીતે એક બીજાથી જુદા હતાં પરંતુ વચ્ચે અંતર નહોતું.

★ આપ સ.અ.વ. નું કોઈને જોવું:

આપ સ.અ.વ. કોઈની પણ તરફ એક વખત દ્રષ્ટિ નાંખી લઈને તે દિશામાંથી દ્રષ્ટિ ફેરવી લેતાં હતાં, એકીટસે જોતાં નહોતાં. પોતાને ગમતી હોય તેવી વાત કરતાં નહોતાં. આપ એવી રીતે ચાલતાં કે જાણે કોઈ ઢાળ ઉતરી રહ્યો હોય. આપ હમરત સ.અ.વ. એ ફરમાવ્યું છે કે: “ચારિત્રમાં સૌથી સારો હોય તે વ્યક્તિ તમારામાં સૌથી સારો વ્યક્તિ હોય છે.” ખાવાની કોઈ વસ્તુની આપ સ.અ.વ. પ્રશંસા પણ નહોતાં કરતાં કે ન તો તેને ખરાબ કહેતાં હતાં.

આપ સ.અ.વ. ના સાથીઓ (અસ્હાબ) આપની હાજરીમાં કોઈ પણ મુદ્દે વાદ-વિવાદ નહોતાં કરતાં.

★ દરેક રીતે અદ્વિતીય:

આપ સ.અ.વ. ને જે કોઈ પણ મળ્યો હોય તેણે એમ જ કહ્યું છે કે: “મેં આપના જેવો બીજો કોઈ વ્યક્તિ ન તો આ પહેલાં જોયો છે કે ન તો તે પછી કદીયે. આપના ઉપર ખુદાના દુરુદ અને સલામ હજો.”

(સુનનુબની નામના પુસ્તકમાંથી ચુંટી કાઢેલું)

લાજ શરમના ગુણગાન (ફઝીલત)

હઝરત ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

“લજ્જા અને ઈમાન એક દોરડામાં સાથે છે. આ બંને કીમતી મોતીઓ એક જ દોરીમાં પરોવાએલાં છે. જો એક (તમારી પાસેથી) ચાલ્યો જાય છે તો બીજો પણ તમારા હાથમાંથી નીકળી જાય છે.” (તોહફુલ ઉફૂલ, પા ૨૧૭)

શરમ અને લજ્જાના ગુણગાનમાં ઘણી રિવાયતો છે અને લાજ શરમની તરફેણમાં એટલું જ પુરતું છે કે હૂમૂરે અકરમ સ.અ.વ. એ લજ્જાને ઈસ્લામનો પોશાક ગણાવી છે અને ફરમાવ્યું છે કે: “ઈસ્લામ વસ્ત્રહીન (નગ્ન) છે અને તેના વસ્ત્રો લજ્જા છે જેવી રીતે મનુષ્ય પહેરે છે તે વસ્ત્રો તેના શરીરની ખોડ-ખાંપણને સંતાડી દે છે તેવી જ રીતે લજ્જા અંતરનો પોશાક છે જે મનુષ્યના આંતરિક દોષો અને કુટેવોને લોકોની દ્રષ્ટિથી સંતાડીને રાખે છે.”

ઈમામે જાઅફરે સાદિક અ.સ. ના એક અનુયાયી-સાથી આપની સેવામાં હાજર થયાં અને જોયું કે ઈમામ અ.સ. એ જે પહેરણ (ખમીસ) પહેર્યું છે તેમાં થીગડું છે. તે આશ્ચર્યચકિત થઈને એકી ટસે તે થીગડાને જોવા લાગ્યો. આ જોઈને ઈમામ અ.સ. ને પણ આશ્ચર્ય થયું અને પુછ્યું કે આવી રીતે કેમ જોઈ રહ્યાં છો? તેણે અરજ ગુજારી કે આપના ખમીસના કાંઠલામાં તો થીગડું છે. હું આશ્ચર્યથી તેને જ જોઈ રહ્યો છું. ઈમામ અ.સ. એ ફરમાવ્યું: “આ પુસ્તક ઉપાડીને વાંચ્યું” કહેનારે કહ્યું છે કે હઝરતની પાસે એક પુસ્તક પડ્યું હતું. તેણે ઉપાડીને તે પુસ્તક વાંચવા માંડ્યું તો તેમાં લખેલું હતું કે: “જેનામાં લજ્જા નથી તેનામાં ઈમાન નથી અને (એવો વ્યક્તિ) આજીવિકાના સાધનોનો હિસાબ રાખતો નથી અને જે અંદાજો નથી રાખતો તેની પાસ માલ હોતો નથી અને જેની પાસે જુનું નથી હોતું તેની પાસે નવું પણ હોતું નથી...”

પરસ્ત્રીઓને જોવાની નિંદા

શૈખ સદૂકે હઝરત રસૂલે અકરમ સ.અ.વ. ની હદીસ વર્ણવી છે કે:

“જો કોઈ પરસ્ત્રીને કુદષ્ટિથી જુએ તો કયામતના દિવસે અલ્લાહ તઆલા તેને એવી સજા કરશે કે આગના ખીલાઓ તેની આંખોમાં ઠોકી દેવામાં આવશે અને અલ્લાહ તઆલા સઘળાં લોકોના હિસાબ લીધાં પછી હુકમ આપશે કે આ વ્યક્તિને આગમાં નાંખી દો. એટલે કે આ બધો સમયગાળો તેને આવી સજા પીડા સાથે પ્રતિક્ષામાં પસાર કરવો પડશે.”

(સફીનતુલ બિહાર, ભાગ ૨, પા. ૧૭૧)

શૈખ સદૂકે પયગમ્બરે અકરમ સ.અ.વ. ની એક બીજી વિસ્તૃત હદીસ પણ વર્ણવી છે જેમાં છે કે:

“જે વ્યક્તિ કોઈ પરસ્ત્રી સાથે હસ્તધૂનન કરશે તો કયામતના દિવસે લોખંડનો ગાળિયો તેની ડોકમાં પહેરાવી દેવામાં આવશે અને તેને સાંકળો વડે જકડી દેવામાં આવશે અને તે પછી એવી આજ્ઞા આપવામાં આવશે કે આને આગમાં ફેંકી દો અને જે વ્યક્તિ પોતે જેનો માલિક ન હોય તેવી સ્ત્રી સાથે એટલે કે પત્ની સિવાય અન્ય સ્ત્રી સાથે મજાક-મશ્કરી કરશે તેના એક-એક શબ્દના બદલામાં તેને એક-એક હજાર વરસનો કારાવાસ ભોગવવો પડશે અને પછી ફરમાવ્યું છે કે જો કોઈ વ્યક્તિ પરસ્ત્રી સાથે વ્યભિચાર કરી શકે તેમ હોય (તેવા સંજોગો હોય) તેમ છતાં અલ્લાહની બીકને કારણે તે એ કાર્ય ન કરે તો અલ્લાહ તઆલા જહન્નમની આગ તેના માટે હરામ કરી દેશે અને કયામતની મોટી બીક અને ડરથી તે સુરક્ષિત રહેશે અને તેને જન્નતમાં પ્રવેશ આપશે.”

ઈમામો ઝમાનના અજ. ના

સંદેશાઓ (વાણી)

(ક્રમશઃ ચાલનાર લેખમાળા)

૨૭. બીજાઓની વસ્તુઓ (માલ) કદીયે પચાવી પાડવી નહીં:

ઈમામ મહદી અજ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

“કોઈ વસ્તુ (માલ)ના માલિકની પરવાનગી વગર બીજાના માલ સામાન-વસ્તુઓનો ઉપયોગ કરવો યોગ્ય (જાઈઝ) નથી.”

૨૮. નમાઝ પછીની દુઆઓ (તાઅઝીબાત) અને તસ્બીહની ફઝીલત:

ઈમામ મહદી અજ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

“મુસ્તહબ નમાઝો પછીની દુઆઓ અને તસ્બીહો અને વાજિબ નમાઝો પછીની દુઆઓ અને તસ્બીહો વચ્ચેની ફઝીલત એવી જ છે જેવી મુસ્તહબ નમાઝો અને વાજિબ નમાઝો વચ્ચેની ફઝીલત છે.”

૨૯. નમાઝે જાઅફરે તૈયારનો સાચો (ખરો) સમય:

ઈમામ મહદી અજ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

“નમાઝે જાઅફરે તૈયાર બજાવી લાવવા માટેનો સર્વશ્રેષ્ઠ અને સૌથી વધારે ફઝીલતવાળો સમય જુમ્આના દિવસે મધ્યાહન (ઝવાલે આફતાબ) પહેલાંનો સમય છે.”

મોમિનની ૧૦૩ વિશેષતાઓ (ગુણો)

(ક્રમશઃ ચાલનાર લેખમાળા)

- ૬૮. મોમિન કોઈનો શત્રુ હોય તો પણ તે (તેના ઉપર) અત્યાચાર નથી કરતો અને મિત્રને પાપ (ગુનાહ)માં નથી નાખતો.
- ૬૯. મોમિન સજ્જ મુશ્કેલીઓ અને કષ્ટમાં પણ ધીરજ રાખે છે.
- ૭૦. મોમિન ન તો કદી અત્યાચાર કરે છે કે ન તો કદી મર્યાદા ઓળંગે છે.
- ૭૧. મોમિન પોતાના મનની દરેક ઈચ્છા અને લાલસાની પ્રાપ્તિના કાજે તેમાં રચ્યો-પચ્યો રહેતો નથી.
- ૭૨. મોમિન આંતરિક રીતે (અંદરથી) તો (ખુદાની બારગાહમાં) ચાચક (મોહતાજ) હોય છે પરંતુ ધીરજ અને દ્રઢતાના વસ્ત્રો ધારણ કરી રાખે છે.
- ૭૩. મોમિન ખર્ચાઓ અલ્પ પ્રમાણમાં કરે છે. (બિન જરૂરી-વ્યર્થ ખર્ચાઓ કરતો નથી, ઉડાઉ હોતો નથી)
- ૭૪. મોમિન બીજાઓને વધારે મદદ કરતો રહે છે.
- ૭૫. મોમિન માટે રોઝા (રોઝા રાખવા તે) સરળ હોય છે.
- ૭૬. મોમિનની નમાઝો અને ઈબાદતો લાંબી અને પુષ્કળ પ્રમાણમાં હોય છે.
- ૭૭. મોમિન ઓછું સૂએ છે.
- ૭૮. મોમિનનું મન (અંતર) પરહેઝગાર હોય છે.
- ૭૯. મોમિનની વિદ્યા અને જ્ઞાન પવિત્ર અને લાભદાયક હોય છે.
- ૮૦. મોમિન કાબૂ મેળવ્યા પછી માફ પણ કરી દે છે.

જ્ઞાન અને વિદ્વાનોનું મહત્વ

ઈમામ મુહમ્મદ બાકિર અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

“એવો વિદ્વાન કે જે પોતાની વિદ્યા અને જ્ઞાનથી લાભ પ્રાપ્ત કરે છે (એટલે કે જે પોતાની વિદ્યા અને જ્ઞાન બીજાઓને વહેંચે છે) તે ૭૦ હજાર તપસ્વીઓ (ખૂબ મોટા પ્રમાણમાં ઈબાદત કરનારાઓ)થી શ્રેષ્ઠ હોય છે.”

જ્ઞાન-વિદ્યા અને વિદ્વાનોના મહત્વ વિશે અસંખ્ય રિવાયતો છે તે પૈકી એક રિવાયત આ પ્રમાણે છે:

એક વિદ્વાન અને જ્ઞાની એક હજાર તપસ્વીઓ (ઈબાદત કરનારાઓ)થી શ્રેષ્ઠ છે.

એક તપસ્વીની સરખામણીમાં એક વિદ્વાનની શ્રેષ્ઠતાની તુલના એવી જ છે કે સુર્યની શ્રેષ્ઠતા અન્ય તારાઓની સરખામણીમાં હોય છે અને ધર્મશાસ્ત્ર (ફિક્હ)ના જાણકાર વિદ્વાનની એક રકઅત નમાઝ તપસ્વીની ૭૦ હજાર રકઅત નમાઝ કરતાં શ્રેષ્ઠ હોય છે અને વિદ્યા સાથે (વિદ્યા મેળવીને) સૂઈ જવું તે અજ્ઞાનતાની સ્થિતિમાં નમાઝ

પઢવાથી શ્રેષ્ઠ છે જ્યારે એક મોમિનનું અવસાન થાય અને તે એક એવો કાગળ પોતાની પાછળ (બીજાઓ માટે) મૂકી ગયો હોય કે જેમાં જ્ઞાનની વાત લખેલી હોય તો કયામતના દિવસે તે કાગળ (લેખ-લખાણ) તેના અને જહન્નમની અગ્નિ વચ્ચે રક્ષણકવચ બની જશે અને તે (કાગળ પર લખેલાં) દરેક શબ્દના બદલામાં અલ્લાહ તઆલા તેને (જન્નતમાં) એક (આખું) નગર અતા ફરમાવશે કે જે આ સમગ્ર જગત કરતાં પણ સાત ગણું મોટું હશે અને જ્યારે એક વિદ્વાનનું અવસાન થાય છે તો તેના માટે ફરિશ્તાઓ રડે છે. પૃથ્વી રડે છે. જ્યાં જ્યાં તેણે ખુદાની ઈબાદત કરી હોય તે સ્થળ ઉપરના આકાશના એ દ્વાર રડે છે કે જેમાંથી પસાર થઈને તેના આઅમાલ ઉપર જાય છે અને એક વિદ્વાનના અવસાનને કારણે ઈસ્લામમાં એવો છેદ અને તિરાડ પડી જાય છે કે જે કોઈ પણ વસ્તુથી પૂરી શકાતી નથી કેમકે મોમિન

વિદ્વાનો એવા કિલ્લાઓ હોય છે કે જે નગરના રક્ષણને કાજે નગરની ચારેકોર બનાવવામાં આવે છે. વિદ્વાનોનો એક લાભ એ પણ છે કે તેમની પાછળ નમાઝ પઢવાનો અનેક ગણો સવાબ છે. તેવી જ રીતે વિદ્વાનો (ધાર્મિક વિદ્વાનો-ઉલમાઅ) ને સદકો આપવાનો સવાબ પણ અનેક ગણો છે.

શૈખ મુફીદ (રહ) એ એવી રિવાયત વર્ણવી છે કે: જામા મસ્જિદ સિવાય બીજી કોઈ જગ્યાએ કોઈ ધાર્મિક વિદ્વાન (આલિમ)ની પાછળ નમાઝ પઢવાનો સવાબ બે હજાર રકઅત જેટલો છે અને જામા મસ્જિદમાં (એક આલિમ પાછળ) નમાઝ પઢવાથી એક લાખ રકઅત નમાઝનો સવાબ મળે છે.

હુમૂરે અકરમ સ.અ.વ. નું ફરમાન છે કે ધાર્મિક વિદ્વાનો (ઉલમાઅ)ને એક રૂપિયો સદકો આપવો તે સાત હજાર રૂપિયા બરાબર છે અને વિદ્વાનો (ઉલમાઅ) સાથે બેસવું તે પણ ઈબાદત છે.

મૌલા અલી અ.સ. નું ફરમાન છે કે ધાર્મિક વિદ્વાનો સાથે થોડોક સમય (એક ઘડી) બેસવું તે ખુદાને એક હજાર વરસની ઈબાદતથી વધારે પસંદ છે અને ધાર્મિક

વિદ્વાનોના ઘરના દ્વારને જોવું પણ ઈબાદત છે.

હઝરત અલી અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે કે: “ધાર્મિક વિદ્વાનને જોવું તે ખુદાને ખાનઅ કાબામાં એઅતેકાફ (એક ઈબાદત કે જેમાં સામાન્ય ખાવા-પીવા અને જરૂરી હાજતો સિવાય અમુક ચોક્કસ દિવસો સુધી મસ્જિદમાં જ રહીને સતત ઈબાદત કરતાં રહેવાનું હોય છે) થી પણ વધારે પસંદ છે.”

નોંધ: આ વાત ધ્યાનમાં રાખવી જરૂરી છે કે વિદ્યા અને જ્ઞાન સાથે “અમલ” પણ હોય તે સંજોગોમાં જ જ્ઞાન અને વિદ્યાનું મહત્વ છે જ્યારે આ બંને કિંમતી મોતીઓ એક સાથે હોય છે.

એક રિવાયત: હઝરત ઈસા અ.સ. એ ફરમાવ્યું છે કે: “સમાજમાં (લોકોમાં) સૌથી વધારે દુષ્ટ અને અભાગિયો એ વ્યક્તિ છે કે જે સમાજમાં તેની વિદ્યા અને જ્ઞાન માટે તો પ્રખ્યાત હોય પરંતુ તેના અમલ (જ્ઞાનને કારણે પ્રાપ્ત થવું જોઈએ તેવું સદ્ચારિત્ર) વિશે લોકો અજાણ હોય.”

એની પણ નોંધ લેવી જરૂરી છે કે રિવાયતોમાં સદકાનો અર્થ “હદિયો” થાય છે.

સાત પ્રકારના ઘર

નબીએ અકરમ સ.અ.વ. એ ફરમાવ્યું છે કે:

સાત ઘર એવા છે કે જ્યાં ખુદાની દયા કૃપા નાજિલ થતી નથી:

૧. એ ઘર કે જેમાં સ્ત્રીને (તેના કોઈ વાંક-ગુના વગર) તલાક આપવામાં આવી હોય.
૨. એ ઘર કે જેમાં લોકોની થાપણો ઓળવી લેવામાં આવતી હોય.
૩. એ ઘર જેમાં ખુમ્સનો માલ કાઢવામાં ન આવતો હોય.
૪. એ ઘર કે જે વસીયત કરનારથી સંકળાયેલો હોય, એટલે કે ઘરના માલિકે તે ઘરની બાબતે કોઈ વસીયત કરી હોય અને ઘરમાં રહેનારાઓ વસીયત પ્રમાણે અમલ કર્યા વગર રહેતાં હોય.
૫. એ ઘર કે જેમાં મદિરા પાન કરવામાં આવતું હોય.
૬. એ ઘર કે જેમાં વ્યભિચારી (ઝેનાકાર) સ્ત્રી રહેતી હોય.
૭. એ ઘર કે જેમાં રહેનારી સ્ત્રી પોતાના પતિના ધનને ઓળવી લેતી હોય.

નોંધ: “ઘર”ની બાબતમાં એ સ્પષ્ટ કરવામાં આવ્યું છે કે આ હદીસમાં ઘરનો અર્થ માત્ર ઇંટ, પત્થર, સિમેન્ટથી બનેલ ચાર દિવાલો જ નથી; પરંતુ તેનો અર્થ “પરિવાર” અને ઘરમાં રહેનાર વ્યક્તિઓનો સમૂહ છે કે જેઓ અલ્લાહની દયા-કૃપાથી લાભાંકિત થતાં હોય છે અને આ હદીસમાંથી આ કૃત્યો છતાં અલ્લાહ જો તેવા લોકો ઉપર પોતાની દયા-કૃપા વરસાવતો હોય તો પોતે કોઈ પાપ નથી કરતાં તેવી ગેરસમજમાં પણ રાચવું જોઈએ નહીં. આવી પરિસ્થિતિમાં તો જરૂરી એ છે કે એવું વિચારવામાં આવે કે આટલા પાપોમાં લિપ્ત હોવા છતાં અલ્લાહની દયા-કૃપા કેમ થઈ રહી છે અને એવું વિચારીને અલ્લાહે (પાપોનું પ્રાયશ્ચિત્ત કરવાની) જે છૂટ-મહોલત આપી છે તે સમજીને જાગૃત થઈ જવું જોઈએ અને સખ્ત તોબા અને પ્રાયશ્ચિત્ત કરીને પોતાની જાતને પવિત્ર બનાવી લેવી જોઈએ.

PRINTED AND PUBLISHED BY: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN ON BEHALF OF
HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST, RNI NO: GUJGUJ/2015/59960
AND PRINTED AT PRINT CARE, N.R. ESTATE, TAVDIPURA, SHAHIBAUG, AHMEDABAD-380 004
AND PUBLISHED FROM HAUZA-E-ILMIYAH IMAM KHOMAINI CHARITABLE TRUST
865/866, BEHIND TASLIM SOCIETY, NEAR GOLDEN PARK, VATVA, AHMEDABAD- 382 440
EDITOR: RIZVI MOHMED RAZA ABID HUSEIN

إِنَّ الْحُسَيْنَ مَصْبَاحُ هَدًى وَ سَفِينَةُ نَجَاتٍ

ما تيسر

